

2. Imperfectum en aoristus van λούω

Indicativus imperfecti

ἔλουον	ik waste, was bezig met wassen
ἔλουες	jij waste, enz.
ἔλουε(ν)	hij (zij, het) waste
ἐλούομεν	wij wasten
ἐλούετε	jullie wasten
ἔλουον	zij wasten

Indicativus aoristi

ἔλουσα	ik waste (a)
ἔλουσας	jij waste (a)
ἔλουσε(ν)	hij (zij, het) waste (a)
ἐλούσαμεν	wij wasten (a)
ἐλούσατε	jullie wasten (a)
ἔλουσαν	zij wasten (a)

Imperativus aoristi

λοῦσον	was! (a)
λούσατε	wast! (a)

Infinitivus aoristi

λοῦσαι	(te) wassen (a)
--------	-----------------

Participium aoristi

λούσας	wassend (a), gewassen hebbend (a)
--------	-----------------------------------

Opmerkingen:

1. Het imperfectum dient om een handeling weer te geven die zich herhaaldelijk of gewoonlijk of bij voortduring in het verleden heeft afgespeeld. ἐλούομεν zou eigenlijk moeten worden vertaald met ‘wij waren aan het wassen’. Uitsluitend voor het gemak en in de context van dit leerboek vertalen wij doorgaans ‘wij wasten’.

De indicativus aoristi duidt op een handeling in het verleden zonder aandacht voor de vraag of de handeling eenmaal of bij herhaling of bij voortduring plaatsvond. ἐλούσαμεν vertalen we net als het imperfectum ἐλούομεν met ‘wij wasten’. Maar om te laten zien dat we ons rekenschap hebben gegeven van het tempus schrijven we voorlopig achter elke vertaling van een aoristus-vorm “(a)”.

2. Het voorvoegsel ἐ- voor de vormen van de indicativus imperfecti en indicativus aoristi geeft aan dat we met een handeling in het verleden te maken hebben. Dit voorvoegsel ἐ- heet ‘augment’ of voluit ‘augmentum syllabicum’. Verbaalvormen van de aoristus zonder dit augment, zoals de imperativus aoristi en de indicativus aoristi missen tijdsaanduidend karakter. λοῦσαι betekent domweg ‘wassen’, terwijl λούειν eigenlijk betekent ‘ bezig zijn met wassen’.

We zullen voorlopig zowel λούειν als λοῦσαι vertalen met ‘wassen’ en zetten er in geval van een aoristus (**a**) achter om te laten zien dat we ons van het tempus bewust zijn.

B. VOCABULARIUM

ἀδικία, ἡ	onrecht	δας, ὁ	Epaminondas
Ἀλκιβιάδης, ὁ	Alcibiades	ἐπιθυμία, ἡ	begeerte,
ἀρετή, ἡ	deugd		verlangen
βία, ἡ	geweld	Ἑρμῆς, ὁ	Hermes
βλάβη, ἡ	schade	ἑσπέρα, ἡ	avond
γάρ	want	ἡδονή, ἡ	vreugde genot
δέσποινα, ἡ	meesteres	ἡμέρα, ἡ	dag
δεσπότης, ὁ	heer, meester	Ἥρα, ἡ	Hera
δικαστής, ὁ	rechter	θάλαττα, ἡ	zee
δόξα, ἡ	roem, mening	Θερμοπύ-	
δουλεύω	dienen, slaaf zijn	λαι, αἱ	Thermopylae
δούλη, ἡ	slavin	Θῆβαι, αἱ	Thebe
ἐλαία, ἡ	olijfboom	κελεύω	bevelen
Ἐπαμεινών-		κλέπτεις, ὁ	dief

κλήω	sluiten	Πέρσης, ὁ	Pers
κυβερνήτης, ὁ	stuurman	πέτρα, ἡ	rots
Λεωνίδα, ὁ	Leonidas	ποιητής, ὁ	dichter
ληστής, ὁ	rover	πολίτης, ὁ	burger
λύρα, ἡ	lier	πύλη, ἡ	poort
μέλιττα, ἡ	(honing)bij	σκιά, ἡ	schaduw, schemering
μέν... δέ	(weliswaar...) maar	Σκύθης, ὁ	Scyth
μή	niet (bij een imperat.)	Σπάρτη, ἡ	Sparta
μουσα, ἡ	muze	Σπαρτιάτης, ὁ	Spartaan
ναύτης, ὁ	schipper	στρατιώτης, ὁ	soldaat
νεανιάς, ὁ	jonge man, jongen	τοξότης, ὁ	boogschutter
Ξέρξης, ὁ	Xerxes	τράπεζα, ἡ	tafel
οἰκέτης, ὁ	slaaf	φέρω	brengen, dragen, halen
οπλίτης, ὁ	zwaargewapende	φονεύω	vermoorden
οὐ, οὐκ, οὐχ	niet	φυτεύω	planten
Πελοπίδας, ὁ	Pelopidas		

C. OEFENINGEN

1. Werkwoordsvormen

Benoem en vertaal

λύσομεν	fut. ind. act. 1p	wij zullen losmaken
ἔπαυσαν	aor. ind. act. 3p	zij deden ophouden (a)
θύσετε	fut. ind. act. 2p	jullie zullen offeren
ἐχόρευσα	aor. ind. act. 1s	ik danste (a)
κελεύσεις	fut. ind. act. 2s	jij zult bevelen
ἔδούλευσαν	aor. ind. act. 3p	zij dienden (a)
ἔδουλεύσαμεν	aor. ind. act. 3p	wij dienden (a)
πάύσω	fut. ind. act. 1s	ik zal doen ophouden
λύσετε	fut. ind. act. 2p	jullie zullen losmaken
θῶσον	aor. imp. act. 2s	offer! (a)
λύσειν	fut. ind. act.	te zullen losmaken
ἐκέλευσας	aor. ind. act. 2s	jij beval (a)

θεραπεύσουσι	fut. ind. act, 3p	zij zullen verzorgen
λύσατε	aor. imp. act. 2p	maakt los! (a)
πιστεύσατε	aor. imp. act. 2p	vertrouwt! (a)
ἐπιστεύσατε	aor. ind. act. 2p	jullie vertrouwden (a)
χορεύσειν	fut. ind. act.	te zullen dansen
θῶσαι	aor. inf. act.	offeren (a)
λύσεις	fut. ind. act. 2s	jij zult losmaken
ἐχόρευσαν	aor. ind. act. 3p	zij dansten (a)
δουλεύσουσι	fut. ind. act. 3p	zij zullen slaaf zijn
χόρευσον	aor. imp. act. 2s	dans (a)
φυτεύσει	fut. ind. act. 3s	hij zal planten

2. Thema's

Vertaal in het Nederlands

1. Ἐν τῇ θαλάττῃ πέτραι εἰσιν.
2. Ἡ δούλη ἔλουε τὴν τράπεζαν τὴν τῆς δεσποίνης.
3. Ἐκέλευε θύειν τῇ Ἀφροδίτῃ καὶ ταῖς Μούσαις.
4. Οἱ Ξέρξου στρατιῶται τοὺς Σκύθας ἐφόνεον.
5. Οἱ τοξόται ἐφόνευσαν τὸν κλέπτην.
6. Τῆς τοῦ ποιητοῦ λύρας ἄκουε, ὦ νεανία.
7. Μὴ φόνευε τὴν μέλιτταν· οὐ γὰρ βλάβην φέρει.
8. Ἐν ταῖς τῶν πολιτῶν οἰκίαις οἰκέται εἰσίν.
9. Οἱ δικασταὶ παύουσι τὴν κλεπτῶν καὶ ληστῶν ἀδικίαν.
10. Ἡ τοῦ νεανιοῦ ἀδελφὴ ἐχόρευσεν ἐν τῇ σκιᾷ.
11. Ὁ δεσπότης ἐκέλευσε τὸν οἰκέτην ἐλαίαν φυτεύειν.
12. Οἱ ναῦται οὐκ ἐπίστευον τῷ κυβερνήτῃ.
13. Οἱ μὲν Πέρσαι πίστευον τοῖς τοξόταις, οἱ δὲ Σπαρτιᾶται τοῖς ὀπλίταις.
14. Ταῖς μὲν Ἀθήναις δόξαν φέρουσιν αἱ ἐπιστῆμαι καὶ αἱ τέχναι, τῇ δὲ Σπάρτῃ αἱ στρατιαὶ καὶ αἱ νίκαι.
15. Ὡς Ἀλκιβιάδῃ, δουλεύεις τῇ δόξης ἐπιθυμία.
16. Ὡς ναῦτα, θῦε τῷ τῆς θαλάττης δεσπότη.
17. Ἡ Λεωνίδου μάχη ἐν ταῖς Θερμοπύλαις τοῖς Σπαρτιάταις δόξαν μὲν ἔφε-ρεν, τὴν δὲ νίκην οὐ.
18. Ἐσπέρας οἱ πολῖται τὰς πύλας ἔκλῃον.

-
19. Τῇ Ἥρᾳ καὶ τῇ Ἀφροδίτῃ ἐθύσαμεν· θύσατε καὶ τῷ Ἑρμῇ.
 20. Ἀκούσατε, ὦ νεανίαί, τοῦ ποιητοῦ· ἡ γὰρ τῶν ποιητῶν τέχνην ἡδονὴν φέρει.
 21. Ἡ ἐσπέρα τὰς τῆς ἡμέρας ἡδονὰς καὶ λύπας παύσει.
 22. Οἱ Θηβῶν στρατιῶται ἐθεράπευον τὸν Πελοπίδαν καὶ τὸν Ἑπα-μει-νώνδαν.
 23. Χορεύετε, πολῖται· εἰρήνη γάρ ἐστιν.
 24. Ὁ οἰκέτης ἐν τῇ τῆς ἐσπέρας σκιᾷ τὸν δεσπότην ἐφόρευεν.

Vertaal in het Grieks

1. In de zee zijn rotsen.
 2. De slavin waste de tafel van haar meesteres.
 3. Hij beval te offeren aan Aphrodite en de Muzen.
 4. De soldaten van Xerxes vermoordden de Scythen.
 5. De boogschutters vermoordden (a) de dief.
 6. Luister naar de lier van de dichter, o jongeling.
 7. Vermoord de bij niet; zij brengt immers geen schade toe.
 8. In de huizen van de burgers zijn slaven.
 9. De rechters maken een einde aan het onrecht van dieven en rovers.
 10. De zuster van de jonge man danste (a) in de schaduw.
 11. De meester beval (a) zijn slaaf een olijfbom te planten.
 12. De schippers vertrouwden de stuurman niet.
 13. De Perzen vertrouwden op de boogschutters, maar de Spartanen op de zwaargewapenden.
 14. Aan Athene brengen de wetenschappen en de kunsten roem, maar aan Sparta de legers en de overwinningen.
 15. O Alcibiades, jij bent een slaaf van de begeerte naar roem.
 16. O zeeman, offer aan de heer van de zee.
 17. De strijd van Leonidas in Thermopylae bracht de Spartanen wel roem, maar niet de overwinning.
 18. Des avonds sloten de burgers de poorten.
 19. Wij offerden (a) aan Hera en aan Aphrodite; offert (a) ook aan Hermes.
 20. Luistert (a), jonge mannen, naar de dichter; want de kunst van de dichters brengt genot.
 21. De avond zal doen ophouden vreugde (pl.) en verdriet (pl.) van de dag.
-

22. De soldaten van Thebe vereerden Pelopidas en Epaminondas.
 23. Danst, burgers, want het is vrede.
 24. De slaaf vermoordde (a) in de schemering van de avond zijn meester.
-